

Werkgroep Groenberaad

Jaarverslag 2024

Feiten, observaties, beschouwingen en meningen

Containers op de Gravenbol, foto 26 november 2024

Sonja Fris

Linda Horst

Frits Kragt

Evert van Leeuwen

Henny Olthof

Frans Vera

Wijk bij Duurstede, 15 februari 2025

Foto's: leden van het Groenberaad.

Inhoud

We moeten vooruit	4
Organisatie	4
Initiatieven, projecten en dossiers	5
Asielboot Lunenburgerwaard (gemeente, provincie)	5
Bomenbeleidsplan en lijst monumentale bomen (gemeente)	5
Buurtschouwen (gemeente).....	6
Geer III (gemeente)	6
Gravenbol (gemeente, provincie)	6
GROW (Rijkswaterstaat).....	7
Hoogstraat – Zandweg (Woonin)	8
Jachthaven De Lunenburg (Lunenburg Beheer).....	8
Klankbordgroep energie (gemeente)	8
Kolland en Overlangbroek (provincie).....	8
Landscheidingsweg (gemeente, provincie)	9
Lavasubstraat	10
Maaibeleid en broeihopen (gemeente)	10
Mestvergister Cothen (BioValue)	10
Omgevingsvergunningen (gemeente, provincie, waterschap)	11
Omgevingsvisie (gemeente)	11
Parkeerbeleid (gemeente).....	12
Pluimveest al Amerongen	12
Pluimveest al Zeist.....	12
Prins Hendrikweg (gemeente).....	13
Romeinenbaanflats (Woonin)	14
Stadshaven (gemeente).....	14
Sterke Lekdijk WAM (waterschap)	14
Stikstof en Gebiedsgerichte aanpak UPLG (provincie)	15
Van wie is de energie (Heuvelrug Energie)	15
Vervangingsproject bomen (gemeente)	15
Waterinlaat Kromme Rijn (waterschap).....	15
Wijkse Waarden (RDG).....	16
Wijkhuis (Woonin).....	17

Zandweg (gemeente)	17
Zonnepark Dwarsdijk (BHM Solar)	17
Zonnepark Wijkerbroek (Sunvest).....	18
Zonnepark Wijkerbroek Oost en West (Low Carbon)	18
Zonnepark Wijkersloot (Blue Bear – ProfiNRG)	18

We moeten vooruit

Opkomen voor het groen, landschap, natuur en milieu. Dat is wat het Groenberaad wil doen bij en met overheden en andere organisaties die hierin een rol spelen. In dit verslag is te lezen met welke projecten en dossiers we ons in 2024 hebben beziggehouden. Een selectie hieruit is opgenomen in het jaarverslag 2024 van de VNMW, aangezien het Groenberaad een werkgroep is van de Vereniging Natuur en Milieu, IVN afdeling Wijk bij Duurstede.

Het werk van het Groenberaad bestaat, naast het zoekwerk, vooral uit overleggen en vergaderen met allerlei organisaties en instanties. Het gaat dan vrijwel altijd over de projecten die hier in dit verslag aan de orde komen, zaken die de vereniging belangrijk vindt. Door een aantal grotere dossiers hebben we ook in dit jaar intensiever overleg gevoerd met het waterschap en de provincie dan in de jaren hiervoor.

We zagen belangrijke wisselingen in het politieke klimaat in Den Haag. Naast de grote verschuivingen in de provinciale staten en waterschappen in 2023, waait er nu ook een andere wind in de Tweede Kamer. Ingezet beleid en genomen beslissingen werden ter discussie gesteld. Waar 'wetten knellen' zouden die aangepast moeten worden. De politieke kracht kreeg echter ook steeds meer te maken met de rechterlijke macht, die mede op basis van internationale afspraken en EU richtlijnen een aantal vergaande uitspraken deed. De belangrijkste zijn:

- De uitspraken van 18 december 2024 van de Raad van State over de regels rondom het intern salderen en het additionaliteitsvereiste (eerst de natuur op orde, dan pas de andere zaken).
- De uitspraak van 22 januari 2025 van de rechtbank Den Haag in de zaak aangespannen door Greenpeace over het terugdringen van de stikstofbelasting, mede op basis van de Habitatrichtlijn.

Zonder de andere projecten tekort te doen, de belangrijkste dossiers waren ook dit jaar weer de ontwikkelingen in onze Natura 2000-gebieden Rijntakken en Kolland en Overlangbroek. Daarnaast het project van de Zandweg dat eindelijk in uitvoering kwam en de ontwikkeling van de gemeentelijke Omgevingsvisie. Ook werd er eindelijk weer wat vooruitgang geboekt op het dossier van de Bosscherwaarden onder de nieuwe naam Wijkse Waarden. Het gebiedsproces Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG) van de provincie kwam door een oekaze uit Den Haag zo goed als tot stilstand, hoe dat verder moet is nog totaal onduidelijk. Op kleine schaal vernamen we de beslissing van de gemeente om grootschalig in te gaan zetten op het toepassen van lavasubstraat in de honderden perken in gemeente om daarmee te besparen op onderhoudskosten.

Organisatie

Het Groenberaad heeft in 2024 12 keer vergaderd op de gebruikelijke eerste woensdagavond van de maand. Daarnaast werd 2 keer overlegd met de afdeling BOR (Beheer Openbare Ruimte) van de gemeente, 1 keer met de afdeling RO van de gemeente en 1 keer met de Stuurgroep Kromme Rijnlandschap. Met anderen, zoals de provincie, het waterschap en Rijkswaterstaat, werd vooral in het kader van bepaalde projecten overlegd.

We schatten het aantal uren dat we hebben besteed aan lezen, luisteren, overleggen, discussiëren, evalueren en het schrijven van rapporten en zienswijzen op 1.500, iets minder dan in 2023. Het Groenberaad bestond in 2024 uit Sonja Fris, Linda Horst, Frits Kragt, Evert van Leeuwen, Henny Olthof en Frans Vera; geen van deze leden werkt nog beroepsmatig of is politiek actief.

Initiatieven, projecten en dossiers

Hieronder een opsomming van de 34 projecten en dossiers waarop het Groenberaad actief is geweest. De tijdsinspanning varieert enorm, van een enkel gesprek tot tientallen uren werk voor de grote zaken. Projecten uit voorgaande jaren die hier niet meer worden genoemd, hebben in 2024 geen of nauwelijks betrokkenheid van de werkgroep gehad, maar liepen soms wel door.

Asielboot Lunenburgerwaard (gemeente, provincie)

Vanaf midden 2023 verschenen er artikelen in de pers dat er een boot voor asielzoekers in de gemeente zou komen. De provincie zou hierover in onderhandeling zijn met de gemeente. De eerste zag de stadshaven als een mooie locatie, de tweede de dode arm in de Rijn. Niet meteen een onderwerp waar het Groenberaad zich over zou moeten buigen, totdat de Natura 2000-kaart getrokken werd. Wij waren wel benieuwd, omdat jaren geleden de woonboten uit de afgedamde geul weg moesten vanwege de aantasting van natuur en landschap.

Begin januari werden wij benaderd door bewoners van de Aalswaard om mee te denken, deze hadden intussen al contact opgenomen met de provincie. Veel verder dan een eerste gesprek is het niet gekomen, het bleef een wedstrijdje armpje drukken tussen gemeente en provincie. Uiteindelijk besloot de provincie om geen toestemming te geven voor een boot in de Lunenburgerwaard. Omdat de gemeente geen boot in de stadshaven wilde, kwam de asielboot er uiteindelijk niet.

Bomenbeleidsplan en lijst monumentale bomen (gemeente)

De gemeente maakte in 2024 een begin met een nieuwe versie van het Bomenbeleidsplan, het oude uit 2009 was voor het laatst geactualiseerd in 2015. Het nieuwe plan zou moeten worden geschreven, niet alleen vanuit een visie op landschappelijke waarden, maar ook hoe bomen kunnen helpen de lucht te zuiveren, koelte te leveren en te helpen bij wateroverlast. Ook was het nodig om de criteria voor monumentale en waardevolle bomen aan te scherpen en de 'Groene Kaart' te herzien.

Gedurende het jaar overlegden we meerdere keren met de gemeente en stelden we een scorelijst monumentale en waardevolle bomen op, die we vervolgens hebben uitgetest. Op 23 oktober volgde een avond in Calypso georganiseerd door SamenWerkt met de titel 'Bomen over Wijkse bomen'. Wij hielden een pleidooi om vooral inheemse bomen aan te planten en bij nieuwbouw te parkeren onder de gebouwen. Daarna verdween het plan geleidelijk van de radar, naar wij vermoeden vooral ingegeven door ingrijpende wijzigingen in de systematiek van het Beheer Kwaliteits Plan (BKP), dat vanaf 2026 budgetten voorstelt op basis van een minimumniveau, met daar bovenop opplussen voor de verschillende maatschappelijke opgaven die de gemeente heeft in de openbare ruimte, zoals schone lucht en de klimaatadaptatie.

Buurtschouwen (gemeente)

In 2024 werden twee buurtschouwen gehouden, in het voorjaar op 3 april in de Noorderwaard Noord en in het najaar op 2 oktober in De Engk. Beide keren was er goede belangstelling. Naast het direct beantwoorden van vragen, is vooral ook het directe contact tussen gemeente en bewoners belangrijk, er ontstaat belangstelling en begrip.

Bij de laatste schouw kwam de gemeente met de mededeling dat vanaf 2025 nog maar één schouw per jaar gehouden kan worden door bezuinigingen. Het blijkt dat een schouw gemiddeld € 10.000 kost, vooral in uren om problemen op te lossen. Erg jammer dat deze beslissing is genomen, het duurt nu tot 2033 voordat alle wijken eenmaal zijn bezocht. Bovendien, niet opgeloste problemen en ergernissen zullen blijven bestaan en door ze niet op te lossen alleen maar groter worden, dus duurder. De schouw voor maart 2025 staat gepland in de binnenstad.

Geer III (gemeente)

Het nadenken over de bouw van woningen in de Geer III kreeg een vervolg met twee themabijeenkomsten in februari en maart voor de gemeenteraad. De nieuwe woonwijk zou gevarieerd, gezond, autoluw, levendig, duurzaam en inclusief moeten worden. De provincie hield nog steeds een maximum van 530 woningen aan, de gemeente wilde er 1.000 uitgesmeerd over meerdere jaren. Er werd een notitie van uitgangspunten opgesteld en de eerste percelen werden aangekocht.

Wij schoven op 4 april aan bij een overleg tussen projectontwikkelaar BPD, ecologisch bureau Viridis en de gemeente. Het ecologische bureau had een advies opgesteld voor het vergroten van de biodiversiteit. De VNMW vroeg aandacht voor de private ruimte, zoals erfafscheidingen en een groenstrook voor ieder huis. Parkeren in de openbare ruimte blijft een verspilling die beter ingezet kan worden voor klimaatadaptatie, gezonde lucht, meer bewegen en biodiversiteit. Het groene mes snijdt aan veel kanten.

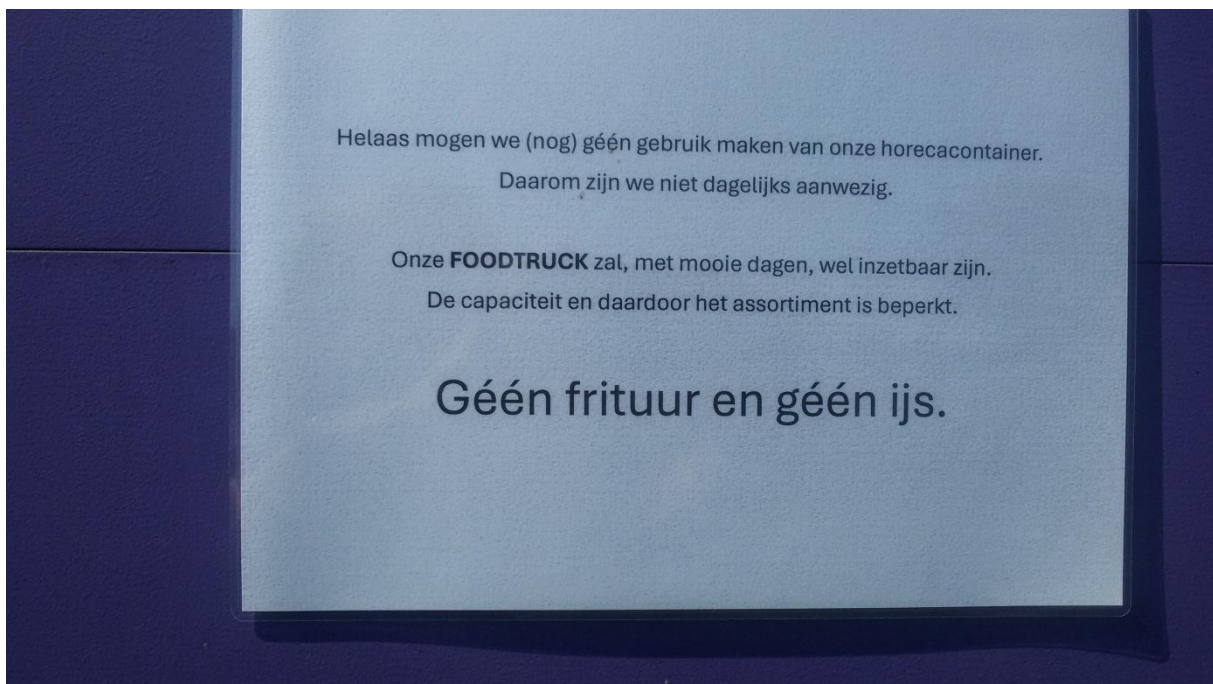
In november hadden we een overleg met de gemeente over de corridor tussen de wijk De Horden en de Geer III: de Romeinenbaan. De historische boomgaard bij het groentenstalletje blijft, er zal een verbinding komen voor fietsers en voetgangers naar de Opsnijder en de huidige Romeinenbaan komt voor gemotoriseerd verkeer te vervallen. Hier is het mogelijk een parkachtige inrichting te maken. Voorlopig is de projectontwikkelaar weer aan zet.

Gravenbol (gemeente, provincie)

Op het Natura 2000-gebied de Gravenbol speelden in 2024 meerdere zaken zoals een Paraplubestemmingplan Standplaatsen, de niet-vergunde bebouwing met containers, niet getoetste activiteiten en twee ecologische rapporten waar veel op af te dingen was. We zagen daarnaast drie aanvragen voor een omgevingsvergunning voor containers voorbij komen, die later door de gemeente deels buiten behandeling werden gesteld. De RUD aarzelde om door te pakken bij de handhaving, het moest juridisch allemaal wel waterdicht zijn.

Wij bleven de bevoegde gezagen, zoals Rijkswaterstaat, de provincie en de RUD van de juiste informatie voorzien. Vooral de twee natuurtoetsen over de gevolgen van activiteiten en faciliteiten van Bureau Schenkeveld deden veel stof opwaaien. Op de eerste toets van 15 juli kwam een storm van kritiek van zowel de provincie als de VNMW. De tweede versie van 12 december was helaas niet veel beter, op bepaalde punten zelfs nog slechter. Onze notities over beide toetsen kregen een ruime verspreiding en troffen doel. Dat bleek uit stukken die we door middel van een WOO-verzoek hadden opgevraagd.

Het reguliere overleg tussen de beheerder, gemeente en VNMW was toen al stilgevallen, vooral omdat afgesproken acties zelden werden nagekomen. Provincie en gemeente bleken ten opzichte van elkaar op ramkoers te liggen, waarbij de provincie zelfs aankondigde in beroep te zullen gaan bij een eventuele vaststelling van het paraplubestemmingplan. De gemeente bond in, maar gaf in een gesprek op 4 oktober aan onverkort vast te houden aan horeca in dit gebied. Jammer en onbegrijpelijk dat de gemeente maar bleef proberen het onmogelijke te vergunnen.

Tot grote veranderingen heeft dit alles niet geleid, al is op last van Rijkswaterstaat een grote paarse container uit het gebied verwijderd. We krijgen de indruk dat de gemeente vooral tijd aan het rekken is om de periode tot het eind van de concessie, april 2026, te overbruggen. Vanaf september is de Rijndijk sowieso voor minimaal anderhalf jaar dicht.

GROW (Rijkswaterstaat)

Over dit project voor het verbeteren van de waterkwaliteit in de grote rivieren werden we in oktober bijgepraat. De eerste concrete schetsen lagen op tafel voor ingrepen in de Moerbergse Waard en de Bosscherwaarden. Wij maakten ons vooral zorgen over de toegankelijkheid van het gebied door de aanleg van een beheerpad, wat we ook al zagen bij het project Sterke Lekdijk. Ook waren we bezorgd over de toegankelijkheid van de nieuwe geul voor bootjes, positief is dan weer de ontstening van de oevers. Ons wensenlijstje omvatte in totaal 6 punten, die allemaal geen of zeer weinig kosten met zich mee zouden brengen. In het voorjaar van 2025 zal het definitieve ontwerp afgerond worden, waarna de aanbesteding gaat lopen.

Hoogstraat – Zandweg (Woonin)

De ‘Koreafats’ aan de Zandweg zijn van cultuurhistorische waarde met een karakteristieke architectuur met beneden- en bovenwoningen uit de jaren 50. Over hoe de flats aan hun bijnaam zijn gekomen doen meerdere smakelijke anekdotes de ronde. Bijzonder dat dit niet bij woningbouwcoöperatie Woonin bekend was, zoals bleek op de tweede bijeenkomst voor bewoners en omwonenden op 26 november. De flats zullen worden gesloopt, evenals de woningen aan de Hoogstraat die daar achter liggen. De bedoeling is dat er ongeveer 90 appartementen terug komen.

Bij bewoners en omwonenden bleken er vooral veel zorgen te zijn over de hoogte van het gebouw (omwonenden) en de ruimte voor het parkeren (bewoners). Wat betreft vergunningen zal het Omgevingsplan moeten worden aangepast omdat de bebouwing hoger wordt dan nu. Wij zetten in op zoveel mogelijk groen rond, tegen en op het gebouw en daarnaast aandacht voor vogels in insecten. In de eerste helft van 2025 zullen de ideeën verder worden uitgewerkt, de uiteindelijke sloop en nieuwbouw is voorzien voor begin 2027.

Jachthaven De Lunenburg (Lunenburg Beheer)

Een lang sluimerend project dook in 2024 ineens weer op, het bouwen van 16 recreatieappartementen op de steenfabriek bij de Jachthaven De Lunenburg. We werden hierop geattendeerd door een mededeling in het Groentje op 14 augustus. Voor dit plan uit 2013 was in 2022 al eens een principeverzoek ingediend, maar daar was de afgelopen jaren niets mee gedaan. Bijzonder was de melding dat er participatie had plaatsgevonden, maar de VNMW, een logische deelnemer gezien de Natura 2000-status van de omgeving, was hiervoor niet uitgenodigd.

We vroegen de stukken op, stelden een dossier samen en maakten een afspraak met de gemeente. Ook probeerden we via de gemeente in contact te komen met de initiatiefnemer, maar dat lukte niet. De crux van dit project zat in het feit dat er in plaats van dagrecreatie in het vaarseizoen nu jaarrond verblijfsrecreatie zou worden toegestaan. Dit als compensatie voor het afschalen van de milieucategorie op de scheepswerf. Wij bekeken de Quickscan Wet Natuurbescherming en de Voortoets Stikstofdepositie, en stelden samen met Het Utrechts Landschap, de eigenaar en beheerder van de omliggende percelen, een reactienotitie op. Deze stuurden we op 8 december naar de bevoegde gezagen, de gemeente en de provincie. Op 9 december zaten we al om tafel, maar de uitkomst van deze actie is nog onduidelijk.

Klankbordgroep energie (gemeente)

Begin januari 2024 kregen we van de gemeente het verzoek om mee te denken over het bewonersonderzoek over de opwek van duurzame energie in de gemeente. We schoven op 22 januari aan bij een presentatie van het onderzoeksbureau. Op 14 februari ging het onderzoek ‘live’, wat meteen soms felle reacties uitlokte op de sociale media. Op 16 april werd het rapport aan de gemeenteraad gepresenteerd, er bleek geen eenduidige uitkomst te zijn. Een aantal fracties en een bewonersgroep vroegen nog naar de mening van de VNMW over windturbines langs het ARK, waarop wij de resultaten van onze ledenraadpleging uit 2022 hebben gedeeld.

In juli besloot de gemeenteraad om de opwek van windenergie met 5 turbines mogelijk te maken langs het ARK (RES-zoekgebied 78). In december werd dit beklonken met een bestuursovereenkomst tussen de gemeente en de provincie, waarbij de provincie het voortouw gaat nemen. In de eerste maanden van 2025 zullen bijeenkomsten voor omwonenden worden georganiseerd.

Kolland en Overlangbroek (provincie)

Misschien wel het dossier waar we de meeste tijd aan hebben besteed. Ons verzoek van 5 september 2022 aan de provincie om passende maatregelen te nemen om het gebied van de ondergang te redden

kreeg een vervolg in maar liefst drie zittingen bij de Rechtbank Midden Nederland en de daarbij behorende rechterlijke uitspraken. In de zaak rond waterpeil en hakhoutbeheer en de zaak rond het controleren van projecten en bemesten besliste de rechter niet in ons voordeel, maar in de zaak rond de natuurvergunningen echter wel. Parallel liepen er nog verzoeken bij het waterschap HDSR en bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Onze zaak kent een groot aantal principiële aspecten, die met meer dan normale belangstelling wordt gevolgd door allerlei betrokkenen in Den Haag en Wageningen. Het gaat dan om vragen als 1) kan en moet een provincie aan andere organisatie een aanwijzing geven voor het nemen van maatregelen, 2) is het uitrijden van mest in de bufferzone van een Natura 2000-gebied een overtreding tegen de Vogel en Habitatrichtlijn, 3) welke Kritische Depositie Waarde moet hier worden aangehouden en 4) is het bijplanten met gebiedsvreemde boomsoorten wel toegestaan?

Het ligt in de verwachting dat uiteindelijk de Raad van State het pleit zal beslechten.

[Landscheidingsweg \(gemeente, provincie\)](#)

In het kader van de kavelruil kwam een perceel langs de landscheidingsweg, tegenover het Noorderwaardpark, in eigendom van een agrariër met een bedrijf langs de Gooyerdijk. Oorspronkelijk zou dit perceel een natuurbestemming krijgen, maar daar waren we nu niet meer zeker van. In juli kwam de eerste kennisgeving voorbij, het toepassen van grond en baggerspecie gevolgd door aanvragen omgevingsvergunning voor het dempen van een sloot en het kappen van bomen. In december volgde de aanvraag voor het aanleggen van natuur langs de Kromme Rijn en de Melkwegwetering.

Vooraf het kappen van de bomen, het perenlaantje, zat ons dwars. Niet alleen omdat de bomen al veel eerder gekapt werden, nog voordat de vergunning definitief was, maar ook omdat hiermee een route voor vleermuizen werd vernield. Een afstand van 15 meter tussen bomen met een dunne kroon is

volstrekt onvoldoende om nog als vleermuisroute te dienen. We dienden op 11 december een bezwaar in bij de gemeente. Eind december kregen we bericht dat ons bezwaar zou worden doorgeleid aan de Commissie van advies voor de bezwaarschriften, de behandeling is voorzien voor maart of april 2025.

Lavasubstraat

De gemeente vertelde tijdens de avond over Wijkse Bomen op 23 oktober dat ze wilden gaan werken met lavasubstraat in de perken in de drie kernen. Bij dat concept worden er banden om een perk aangebracht, grond verwijderd, planten aangeplant en daarna weer aangevuld met een laag van 8 centimeter lavakorrels van 0 tot 8 millimeter doorsnee. Dit zou in kosten bij aanleg vrijwel gelijk zijn, maar veel goedkoper bij onderhoud en een nettere uitstraling hebben. Ook zou het goed zijn voor waterberging en het bodemleven.

Wij waren niet overtuigd en belden een bekende lokale hovenier. Deze vertelde dat het volgens hem vooral een heel duur en een omslachtig concept is. Op 16 december gingen we kijken bij vier proefvakken die vanaf augustus waren aangelegd. Eerlijk gezegd zagen we niet veel verschil, behalve dat sommige vakken wel heel erg vol waren gezet met planten. Ook zagen we dat er onkruid opkwam, misschien dat vallende zaden zelfs sneller wortelen op het licht doordringbare korrelige lava? De gemeente bleef overtuigd dat de schoffelfrequentie fors naar beneden zou kunnen en op die manier veel onderhoudskosten bespaard zou kunnen worden. We moeten afwachten of dit in de praktijk waargemaakt wordt.

Maaibeleid en broeihopen (gemeente)

Ook in 2024 zijn sommige bermen in de gemeente ecologisch gemaaid. Dat wil zeggen tweemaal maaien, 20% laten overstaan en na het maaien het maaisel een week laten liggen en daarna in een tweede werkgang oprapen. Deze manier van werken heeft zeer grote voordelen voor de variatie in de soorten en geeft goede kansen voor bijzondere soorten.

In het voorjaar is dit geheel volgens plan verlopen. Samen met de aannemer werden de belangrijkste bermen voorgelopen en de uitvoering was vervolgens boven verwachting. Helaas werd dit niet voortgezet in de najaarsronde, waarbij we constateerden dat er helaas veel te veel was weggemaaid. Hiermee werd het goede werk van voorgaande rondes teniet gedaan. De gemeente meldde dat zij bij de 2^e maaieronde de aannemer hiervoor directe instructies had gegeven. Begin 2025 gaan we kijken hoe we de goede praktijk weer op kunnen pakken en de waardevolle gebieden, de hotspots, nog beter kunnen beschermen.

Mestvergister Cothen (BioValue)

Begin 2024 werd de bouw van de mestvergister stilgelegd, naar later bleek om wijzigingen in de installaties en constructie aan te kunnen brengen. Het is verplicht om bij dit soort installaties de best beschikbare technieken (BBT) toe te passen, en die waren de afgelopen jaren gewijzigd. Het bleek nodig om de biomassakachel te vervangen door een elektrische boiler, de zelf-opgewekte warmte beter te gebruiken en de luchtwassers in de productiehal moesten groter worden uitgevoerd. Om die redenen waaraan aanpassingen in het gebouw nodig, waaronder een aangepaste compartimentering. Het maken van nieuwe constructietekeningen bleek de nodige tijd te kosten.

Nadat dit was opgelost ging de bouw in de rest van het jaar verder. Eind januari 2025 waren de meeste werkzaamheden afgerond, de fakkels geplaatst, afvoerpijp van de luchtwassers geïnstalleerd en de toegangsweg en het terrein geasfalteerd. Voor zover bij ons bekend moet in ieder geval de keerwal aan de noord- en westzijde nog worden afgemaakt, de landschappelijke inpassing uitgevoerd en er ontbreekt nog minimaal een vergunning: de watervergunning voor het mogen lozen van 50.000 m³ afvalwater per jaar op het riool of op de Kromme Rijn. De landschappelijke haag aan de westzijde wilde

de initiatiefnemer op verzoek van de fruitteler laten vervallen, maar op ons verzoek zal die toch worden aangelegd, zij het zonder mei- en sleedoorn.

Op juridisch gebied niet veel nieuws. In het voorjaar vroegen we, gezien de doorgaande bouwactiviteiten, een snelle behandeling van de twee zaken in hoger beroep bij de Raad van State, maar deze wees dat verzoek echter af. In 2024 kwam ook het bericht voorbij dat BioValue een overeenkomst had gesloten met een industriële partij voor de afname van het geproduceerde gas.

Omgevingsvergunningen (gemeente, provincie, waterschap)

De aanvragen omgevingsvergunningen en meldingen voor het activiteitenbesluit werden zo goed als mogelijk gevolgd. In totaal bekeken we 81 van die aankondigingen, dat wil zeggen, we vroegen de stukken op bij de gemeente en andere instanties.

Bij de drie zienswijzen op bestemmingplannen die we eind 2023 hadden ingediend boekten we succes: zo werd de landschappelijke inpassing bij van Vliet Duurzaamhout op de nieuwe locatie achter het benzinestation forser en kwamen er extra beperkingen op mogelijke nieuwe uitbreidingen aan de Rijndijk 7/7a. Het Paraplubestemmingplan Standplaatsen werd zelfs helemaal niet behandeld in 2024, mede omdat wij bezwaar hadden aangetekend tegen de locatie op de Gravenbol. De gemeente nam onze suggestie om die locatie te schrappen en de rest door te laten gaan echter niet over. Eind 2024 maakten we nog bezwaar tegen de bomenkap aan de Landscheidingsweg, we zullen zien hoe dit gaat uitpakken bij de commissie voor Advies op de Bezwaarschriften.

Omgevingsvisie (gemeente)

De gemeente ging in 2024 verder met het opstellen van de Omgevingsvisie. In een themasessie op 2 april werd de gemeenteraad bijgepraat en de Atlas van Wijk bij Duurstede gepresenteerd. Deze atlas van 81 pagina's bevatte alle opgaven en thema's die in de uiteindelijke visie een plaats moeten krijgen,

als het ware een groslijst van wensen en kansen. Wij maakten voor onszelf een samenvatting. Op 10 april was er een bijeenkomst voor stakeholders waarvoor we waren uitgenodigd, die avond was er ook een bijeenkomst voor bewoners waar een aantal leden van de vereniging naar toe zijn geweest.

Op 10 oktober volgde een verdiepingssessie en op 16 december een bewonersavond in dorpshuis De Toekomst in Langbroek. In deze sessie kwam het er op aan: welke functies als recreatie, wonen, natuur en agrarisch wilden we wel of niet in welk gebied van de gemeente? Wij waren vooral geïnteresseerd in de rivier met uiterwaarden en het gebied aan weerszijden van de Kromme Rijn. De ontwerpversie van de Omgevingsvisie moet in april 2025 af zijn, waarna de gemeenteraad zich mag uitspreken en de definitieve versie ter inzage wordt gelegd voor bezwaar en beroep.

Parkeerbeleid (gemeente)

Vooraf voor de bewoners van de binnenstad is de parkeerverordening van belang. Deze bepaalt namelijk welke parkeervoorzieningen er zijn en hoeveel parkeervergunningen er worden uitgegeven voor verschillende groepen automobilisten. Het bleek dat in het verleden veel meer vergunningen waren afgegeven dan er fysieke parkeerplaatsen zijn, wat nogal eens tot irritaties leidde. Wij meenden dat niet alleen naar parkeren zou moeten worden gekeken, maar ook naar de verkeersstromen en hoe die het beste zouden kunnen worden afgewikkeld. Op 4 juni werd de parkeernota eindelijk vastgesteld, helaas zonder verplichting om ondergronds of parkeren op maaiveld onder gebouwen verplicht te stellen. Ook bleef het circulatieplan buiten de scope van de nieuwe nota.

Wij waren vooral benieuwd naar de nieuwe parkeernormen, waarmee het aantal benodigde parkeerplaatsen bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt bepaald. De oude normen waren voor sommige categorieën nogal hoog, zoals bleek uit een rapport van een onderzoeksbureau, waardoor er in het verleden teveel parkeerplaatsen zijn aangelegd. Dit hadden wij meerdere keren aangekaart, bijvoorbeeld bij Het Wijkhuis, de Romeinenbaanflats en de Lidl de Heul. Gelukkig bleek de nieuwe norm een stuk realistischer en zijn de aantallen parkeerplekken voor woonfuncties aangepast. Hierdoor gaan we voor nieuwe projecten een stukje beter om met de schaarse buitenruimte.

Pluimveestal Amerongen

Eind oktober 2024 werden we gewezen op een aankondiging voor het oprichten van een pluimveestal op de Lekdijk in Amerongen. Gewoonlijk is dit niet iets waar we dieper in duiken, maar zo'n stal kan natuurlijk gevolgen hebben voor de Natura 2000-gebieden Kolland en Overlangbroek en Rijntakken, waar we dan wel weer wel grote belangstelling voor hebben. Het bleek te gaan om een stal voor 11.700 vleeskuikens, die in de plaats zou moeten komen van stallen voor koeien, varkens, jongvee en kippen. Netto zou de ammoniakemissie hiermee afnemen.

De aanvrager had een deel van de aanvraag ingediend bij de gemeente Utrechtse Heuvelrug, maar het deel over de Natura 2000-activiteit bij de provincie. Welstandsorganisatie MooiSticht en de VRU hadden hun oordeel al snel klaar, de bouw kon doorgaan. Wij waren minder stellig en namen contact op met de gemeente. Hierbij bleek dat de vergunningverlening vertraging had opgelopen maar dat we van ontwikkelingen op de hoogte zouden worden gehouden. We zijn benieuwd hoe dit verder gaat na de twee uitspraken van de RvS op 18 december in de zaken van de Amercentrale en Rendac, en ook na de uitspraak van de Rechtbank Den Haag in de Greenpeacezaak over stikstof van 22 januari 2025.

Pluimveestal Zeist

Ook Zeist maakt geen onderdeel uit van de gemeente Wijk bij Duurstede, desondanks besloten we op 4 mei 2023 bij de gemeente Zeist bezwaar aan te tekenen tegen het verlenen van een vergunning voor een pluimveestal voor ruim 10.000 dieren aan de Sportlaan. Het bleek dat de gemeente geen rekening

had gehouden met de Natura 2000-gebieden maar was blindgevaren op het eigen bestemmingplan. We waren niet de enige, in totaal werden er 171 bezwaren ingediend.

Eind 2023 tekende zich al af dat vergunningverlening wel eens lastig zou kunnen worden, de gemeente nam een nieuw besluit en dit werd vervolgens aangevochten door de agrariër. In de daarop volgende rechtszaak werden alle ingediende bezwaren door de rechter meegenomen als beroep, dus ook die van de VNMW. Op 18 december 2024 volgde de uitspraak, de vergunning blijft vernietigd en de gemeente moet een nieuw besluit nemen op de oorspronkelijke aanvraag van 27 maart 2023. Wij achten de kans dat die vergunning alsnog wordt verleend erg klein. De gemeente moet uiterlijk op 26 februari 2025 (ongewijzigde activiteit) of 7 mei 2025 (gewijzigde activiteit) een besluit nemen. Deze uitspraak haalde de landelijke pers, omdat de rechter de Rijksoverheid verweet alsmaar geen oplossingen aan te dragen waarbij agrariërs de dupe worden (eerst van de PAS, daarna van de toervloeren en ook weer van het stoppen van de gebiedsprocessen en de financiering daarvan).

Prins Hendrikweg (gemeente)

Dit stukje NNN (NatuurNetwerk Nederland) langs de Kromme Rijn bij de Noorderwaard Zuid bleef onze aandacht vragen. Eind 2023 was de afspraak gemaakt dat de poel zou worden vergroot. Dat is in het najaar van 2024 ook uitgevoerd, maar niet helemaal op de diepte en omvang zoals in eerste instantie op tekening stond. De gemeente verklaarde dat aanpassing van diepte en omvang zoals op de oorspronkelijke tekening staat, om budgettaire redenen niet gaat gebeuren. Verder bleek het maaien van de paden nog steeds niet op orde en werden de verdroogde boompjes en hert weggemaaide bosplantsoen nog niet ingeboet.

In april bouwden we de broeihoop opnieuw op, voor zover wij konden zien hadden er geen ringslangen in gebroed. Eind van het jaar maakten we een afspraak om begin januari 2025 ter plaatse te gaan kijken

en dan te bepalen welke extra maatregelen hier nog nodig zijn. De afspraak is daarbij gemaakt om in het voorjaar opnieuw te gaan aanplanten.

Romeinenbaanflats (Woonin)

Woonin lanceerde een plan voor het optoppen van 4 flats aan de Romeinenbaan, de 5^e flat, Dr. Janssen, zou worden gesloopt en vervangen door nieuwbouw. Wij namen tot de zomer deel aan de bijeenkomsten met bewoners en omwonenden. Hierbij werd vooral gepraat over het volume van het nieuwe gebouw, de uitstraling en de omgeving, waaronder het parkeren. Wij maakten ons daar grote zorgen over, aangezien er netto meer dan 100 woningen in het gebied bij zouden komen.

In september waren de uiteindelijke cijfers bekend en was de nieuwe parkeernorm toegepast op het hele plangebied. In de bestaande situatie waren er 334 parkeerplaatsen voor 242 appartementen, dat worden er 345 voor 346 appartementen. Doordat er ook parkeerplekken verdwijnen door de bebouwing, maar er ook weer parkeerplekken terugkomen bij de nieuwe flat, waren er uiteindelijk nog 30-40 plekken tekort, die grotendeels konden worden ingevuld door parkeren op de rijbaan op de Karolingersweg.

Stadshaven (gemeente)

Het dossier van het bestemmingplan Stadshaven hebben we grotendeels aan ons voorbij laten gaan, wel volgden we de discussies in de gemeenteraad. Binnenstadbewoners waren vooral ontevreden over de horecaboot, de camperplaatsen en het aantal evenementen dat er zou worden georganiseerd. Het hielp hierbij niet dat er na twee evenementen een ongelofelijke puinhoop en een vernielde grasmat waren achtergelaten, de ondernemers bleken vervolgens moeilijk aanspreekbaar voor de schade.

Op 15 oktober werd het pleit eindelijk beslecht in een raadsvergadering. Twee belangrijke amendementen werden aangenomen, namelijk het weglaten van de horecaboot en in plaats daarvan het toestaan van een horecastandplaats en het schrappen van de parkeerplaatsen voor campers. Hierbij werd wel een suggestie gedaan om die dan maar te realiseren bij de watersportvereniging Rijn en Lek in de Lunenburgerwaard, maar of dat nu zo'n goed idee is (voor de natuur)?

Sterke Lekdijk WAM (waterschap)

Heel weinig betrokkenheid op dit dossier, de klankbordgroep is niet bij elkaar geweest. We besloten eind oktober om maar eens polshoogte te gaan nemen op het kantoor van HDSR in Houten. We kregen een update over het project, de financiering, koppelkansen, grondverwerving, de afsluiting van de dijk tijdens de werkzaamheden en de aanleg en het gebruik van de beheerstrook. Ook zagen we de aanvraag voor de aanleg van de bouwweg tussen de dijk en de Landscheidingsweg voorbij komen.

Pas in januari 2025 kwam de klankbordgroep weer bij elkaar, maar wij hadden het meeste in oktober al gehoord. Belangrijkste bericht op die bijeenkomst bericht was dat er bezuinigd zou moeten worden vanuit het HWBP (Hoog Water Beschermings Programma), waardoor er zaken geschrapt zouden moeten worden, vooral aangaande het onderhoud. Ook moesten de tekeningen worden aangepast. Ook waren er proeven gedaan met het aanbrengen van kunststof damwanden.

Intussen werd de planning steeds duidelijker, vanaf mei 2025 inrichten van de bouwplaats met onder andere een grote werkkeet bij de radarpost langs het ARK en twee gronddepots. De feitelijke werkzaamheden zullen dan vanaf september 2025 plaats gaan vinden, waarbij de hele dijk gedurende anderhalf jaar wordt afgesloten voor alle verkeer. Ook zullen er maatregelen worden genomen om sluisverkeer door het buitengebied tegen te gaan door een fysieke afsluiting voor auto's van de Gooyerdijk tussen de Bovenwijkerweg en de Zandweg (gemeente Utrechtse Heuvelrug) en de afsluiting

van de Amerongerwetering tussen de Langbroekerdijk en de Gooyerdijk. Hiermee is sluipen richting Leersum of Amerongen onmogelijk geworden.

Stikstof en Gebiedsgerichte aanpak UPLG (provincie)

Eind 2023 waren we nog hoopvol dat het Utrechts Programma Landelijk Gebied een oplossing zou bieden voor het verbeteren van de natuur en bieden van perspectief aan agrariërs. De provincie organiseerde op 10 juli een landbouwtopy op Fort Voordorp waar veel belangstelling voor was. Niet alleen bestuurders, maar ook landbouworganisaties en de Rabobank schoven aan. De provincie Utrecht had haar maatregelenpakket ingediend en van het rijk € 249 miljoen ontvangen.

In het Hoofdlijnenakkoord sneuvelde eerst het budget van € 24,3 miljard, opzij gezet door het vorige kabinet, waarmee de financiering voor de transitie voor het buitengebied in een klap wegviel. In september werd duidelijk dat de provincies niet verder hoefden te gaan met hun gebiedsplannen, maar hoe het dan wel verder moest was totaal onbekend want de doelen bleven staan. De provincie Utrecht besloot echter door te gaan op de ingeslagen weg, en te proberen te redden wat er nog te redden zou zijn. Begin 2025 wachten we nog steeds op een uitvoerbaar plan van de Rijksoverheid.

Van wie is de energie (Heuvelrug Energie)

Begin februari hoorden we van een initiatief met de naam 'Van wie is de energie'. Het bleek te gaan om een verkenning voor mogelijkheden in het Langbroekerweteringgebied tussen de Langbroekerdijk en de Utrechtse Heuvelrug voor de opwek van duurzame energie, gekoppeld aan andere maatschappelijke opgaven. Een andere manier van ontwikkelen dan de traditionele, waarbij een projectontwikkelaar agrarische percelen opkoopt of huurt, daar vervolgens een zonneveld op realiseert en aan de randen nog wat doet aan landschappelijke inpassing en biodiversiteit.

Wij vonden het bijzonder dat een energievoerderscoöperatie uit een andere gemeente een zonneveld wilde aanleggen in onze gemeente, daar de afgesproken 60 ha al was vergeven. We namen deel aan drie ontwerpssessies tussen april en september, waarbij we met verschillende belanghebbenden een soort van mini-ontwerpatelier Omgevingsvisie hebben doorgemaakt. Bijzonder was wel dat wel de landgoederen, maar niet de boeren deelnamen. Uiteindelijk levert het proces een aantal scenario's op, die in een vervolgtraject verder moeten uitgewerkt. Maar daar is eerste een nieuwe subsidieaanvraag voor nodig om het begeleidende architectuurcentrum van te kunnen betalen.

Vervangingsproject bomen (gemeente)

De algemene regel bij de gemeente is dat iedere boom die wordt gekapt ook wordt vervangen. Hiermee blijft het totale aantal bomen op peil. Uit overwegingen van efficiëntie gebeurt het inboeten (terugplanten) pas zodra er een behoorlijk aantal bomen op de te vervangen lijst staan. Wij volgden dit proces al sinds 2021 en tegen het eind van 2024 was het totaal aantal nog te planten bomen opgelopen tot meer dan 600 stuks.

De gemeente wilde deze klus eerst uitbesteden aan een bureau, maar besloot eind 2024 deze zaak in eigen regie uit te voeren. De eerste 300 bomen zouden al in het voorjaar 2025 worden aangeplant. Wij kregen een conceptlijst met soorten en locaties en deden een aantal suggesties voor verbetering. Deze werden grotendeels overgenomen en eind januari 2025 lag er een definitieve lijst. Na de aanplant in het voorjaar 2025 zal vervolgens de rest in het najaar worden aangeplant.

Waterinlaat Kromme Rijn (waterschap)

Om in perioden van lage waterstanden op de Rijn toch water in te kunnen laten bij de Inundatiesluis was het nodig om hiervoor een voorziening aan te brengen. Voorgaande jaren werd dit opgelost door het plaatsen van tijdelijke pompen, maar HDSR wilde een permanente oplossing. Begin 2024 werd

verder doorgepraat over mogelijke oplossingen. Onze voorkeur, een persleiding bleek niet haalbaar vanwege het diepe baggeren dat daarvoor nodig zou zijn geweest. Na veel plussen en minnen kwam de balgstuw als beste oplossing uit de bus.

Bewoners van een aantal woonschepen in het kanaal hadden hier moeite mee, aangezien een gesloten balgstuw het in- en uitvaren onmogelijk zou maken. Eind 2024 had HDSR een aannemer geselecteerd die vervolgens de plannen verder gaat uitwerken. Hoe het pompstation er precies uit gaat zien is nog een vraag, wel is duidelijk dat dit grotendeels onder het maaiveld zal komen te liggen op het terrein van de stadshaven.

Wijkse Waarden (RDG)

Eind 2023 verscheen een raadsmemo van het college dat de bevoegde gezagen wilden proberen om gezamenlijk gedragen kaders op te stellen voor het project van de Bosscherwaarden, de verplaatsing van de recreatie op de Gravenbol en de aanleg van een stadsstrand. Dat zou nu één groot project moeten worden, om meer zekerheden in te kunnen bouwen en de zaak juridisch sluitend te kunnen maken. Wij zagen kansen om eindelijk de Visie Rivierfront uit 2008 en 2011 werkelijkheid te laten worden, een oude wens.

In stilte werkten de gemeente, provincie, HDSR, Staatsbosbeheer, het Utrechts Landschap, de RUD en Rijkswaterstaat aan een document met de kaders voor dit project, dat de naam 'Wijkse Waarden' had meegekregen. In juni was het concept gereed en volgden er themasessies en besprekingen in de gemeenteraad.

Wij schreven een korte notitie voor de raadsfracties en spraken begin 2025 in bij de voorbespreking in de gemeenteraad. Wij vinden dat de kaders goede randvoorwaarden bevatten, maar ook dat er nog

veel onduidelijk was en wordt doorgeschoven naar de ontwerpfase. Op 28 januari 2025 ging de gemeenteraad akkoord met het voorstel, waardoor de initiatiefnemer de plannen nu verder kan uitwerken. Hij heeft nu de zekerheid dat het plan doorgang kan vinden indien hij binnen de vastgestelde kaders blijft.

Wijkhuis (Woonin)

Op 10 oktober ontvingen we een uitnodiging van de gemeente om bij te praten over de nieuwbouw op de wijkhuislocatie op de hoek van de Frankenweg en Steenstraat. De ontwikkelingen stonden hier al geruime tijd stil door de sterk gestegen bouwkosten voor het modulaire houtskeletconcept zoals dat eerste instantie de bedoeling was. De bouwer zag geen mogelijkheden om dit winstgevend uit te voeren.

Op 18 oktober zaten we om tafel. Het gebouw zal nu in traditionele betonbouw worden uitgevoerd, maar wel met het toepassen van houtelementen. Door de nieuwe verlaagde parkeernorm zouden er minder parkeerplaatsen aangelegd hoeven te worden, waardoor er meer ruimte voor groen zou ontstaan op de binnenplaats. Wel waren er vragen over de haalbaarheid van de beplanting met hедера onder de balkons langs de plint van het gebouw. Wij deden onderzoek en konden de bouwer vertellen dat dit met een kleine voorziening geen probleem hoefde te zijn. Op 12 december volgde een inloopbijeenkomst voor omwonenden. Het maken van het definitieve ontwerp zal tot de zomer 2025 duren.

Zandweg (gemeente)

2024 was het jaar van de Zandweg. Dit project, waar wij al sinds begin 2015 bij betrokken waren, kwam eindelijk in uitvoering. Vrijwel het hele jaar waren er gefaseerd werkzaamheden die begonnen bij de Steenstraat en eindigden bij de rotonde Revius. Positief was de communicatie door de aannemer via de Bouwapp, met humor en duidelijke informatie werden belangstellenden op de hoogte gehouden.

Maar zoals dat gaat bij ieder project, de crux zit in de details en daar waren we niet altijd blij mee. Het bleek dat er nog allerlei toezeggingen waren gedaan aan omwonenden, waardoor de toeritten tot de parkeerplekken op eigen terrein belachelijk groot uitvielen, een volkomen overbodige opstelplaats voor een ambulance bij villa Cesare werd aangelegd en op meerdere plekken veel teveel verharding werd aangelegd; ook klopte de bebording en de voorrangsregels niet. Wij gingen in overleg, maar dat kon pas nadat de verantwoordelijk ambtenaar was vertrokken.

We probeerden te redden wat er nog te redden viel en maakten een lijst met zaken die nog aangepakt zouden moeten worden. De gemeente zegde toe hier serieus naar te gaan kijken zodra duidelijk zou zijn hoeveel in de plus of min het project was geëindigd. Op 23 januari 2025 werd het project officieel afgesloten met een bijeenkomst in het gemeentehuis.

Zonnepark Dwarsdijk (BHM Solar)

De vergunning voor het zonnenveld van BHM Solar aan de Dwarsdijk bleek toch niet geldig te zijn. De gemeente had deze afgegeven onder het Beleidskader Zonnenvelden, maar dat bleek inmiddels niet meer geldig te zijn. De rechter deed daarop uitspraak dat de gemeenteraad alsnog een verklaring van geen bedenkingen (VVGB) af zou moeten geven, waarmee het hele project weer open zou komen te liggen voor inspraak, bezwaar en beroep. Er zat echter niets anders op. Op 19 november gaf de gemeente de verklaring af, die daarna ter inzage werd gelegd voor het indienen van zienswijzen. Begin 2025 zal dit proces verder lopen.

Zonnepark Wijkerbroek (Sunvest)

Op 16 november werd het zonnepark Wijkerbroek officieel geopend, de productie was al in juli gestart. Symbolisch werden een paar bomen aangeplant en een poel aangelegd, het begin van de landschappelijke inpassing die de komende maanden vorm zou moeten krijgen. Wij zijn vooral benieuwd wat er uiteindelijk terecht komt van de afspraken hierover en wat er geregeld gaat worden voor het meerjarige beheer van dit park en de 4 andere parken in de gemeente.

Zonnepark Wijkerbroek Oost en West (Low Carbon)

Ook bij de zonneparken Wijkerbroek oost en West ging de stekker erin, de officiële datum was 9 november 2023. In het voorjaar werden we gebeld door een omwonende die toch wel erg ontevreden was over de landschappelijke inpassing en de inrichting van een rustpunt bij de nieuw aangelegde poel. We gingen ter plekke kijken en praten.

Wij waren juist blij dat er uiteindelijk toch een poel mogelijk bleek en waren ook tevreden met de verdere inrichting van dit stukje. Voor het al dan niet conform plan uitvoeren van de inrichting verwezen we naar de gemeente, die als vergunningverlener ook aan de lat staat voor het controleren of er volgens vergunning is gewerkt. De rest van het jaar bleef het stil op dit dossier, dus misschien is de zaak geschikt of afgehandeld?

Zonnepark Wijkersloot (Blue Bear – ProfiNRG)

Op 29 maart 2024 kregen we een telefoontje en een mailtje van Blue Bear. Dit was de projectontwikkelaar van het zonnepark van 4 agrariërs tussen de Wijkersloot, Hoeksedijk en het ARK. De agrariërs bleken hun aandelen verkocht te hebben aan ProfiNRG, de boeren bleven wel eigenaar van de grond. ProfiNRG is een bouwer van zonneparken uit Utrecht, gelieerd aan Sunvest die al twee parken in de gemeente operationeel heeft. In de brief stond dat de aanleg snel zou starten, maar dat bleek uiteindelijk te duren tot begin 2025. We zagen eind januari de eerste tekenen van de aanleg, namelijk het aanleggen van de bouwweg en plaatsen van de omheining.